

Prof. dr SMAIL ČEKIĆ

I U SARAJEVU U OPSADI JE IZVRŠEN ZLOČIN GENOCIDA*

Dame i gospodo,
dragi antifašisti Beograda,

Koristim priliku da se, u ime Instituta za istraživanje zločina protiv čovječnosti i međunarodnog prava Univerziteta u Sarajevu i svoje lično ime najiskrenije zahvalim organizatoru ove promocije, posebno uvaženoj gospođi Sonji Biserko, toj časnoj i visoko moralnoj ličnosti, koja je svoj život posvetila borbi za istinu, i stim u vezi, a povodom obilježavanja 20. godišnjice opsade Sarajeva, 1.479 – dnevne barbarske opsade glavnog grada Bosne i Hercegovine, ovu promociju.

Također se zahvaljujem uvažanim promotorima, poznatim naučnim radnicima i univerzitetskim profesorima (Dr. Latinki Perović, Prof. dr Žarku Koraću i Prof. dr Janji Beč) na lijepim riječima i argumentovanim izlaganjima, kao i roditeljima ubijene djece Sarajeva u opsadi (Stani Ćišić i Fikretu Grabovici), koji su smogli snage da nam se obrate, te svima vama antifašistima iz Beograda, koji prisustvuju ovoj promociji.

Na ovoj promociji ću govoriti sa stanovišta historijske nauke, sa stanovišta istraživača, koji se skoro trideset godina bavi naučnim istraživanjem najsloženije pojave u jednom društvu – zločinima protiv čovječnosti i međunarodnog prava, te kao žrtva genocida.

Prisustvujemo promociji rezultata naučnih istraživanja, predstavljenih i iskazanih u naučnoj studiji “ZLOČINI NAD DJECOM SARAJEVA U OPSADI“. Problem istraživanja su zločini protiv čovječnosti i međunarodnog prava, a predmet istraživanja zločini nad djecom Sarajeva u opsadi.

Predmetno istraživanje je empirijskog karaktera, po tipu longitudinalno istraživanje, koje je nužno zahtijevalo izradu Projekta naučnog istraživanja, na osnovu kojeg je organizirana realizacija istraživanja, čiji su dosadašnji rezultati predstavljeni u studiji “ZLOČINI NAD DJECOM SARAJEVA U OPSADI“.

Naglašavam – dosadašnji rezultati. Zašto dosadašnji rezultati, ako je ono longitudinalnog karaktera, odnosno tipa? Zato što se predmetno istraživanje dijeli u dvije etape i čini jednu jedinstvenu cjelinu – istraživački prostor i vremenski period u kojem su

---

* Izlaganje na promociji knjige “ZLOČINI NAD DJECOM SARAJEVA U OPSADI“, održanoj u Beogradu 6. aprila 2012, u organizaciji Helsinškog odbora za ljudska prava u Srbiji.

izvršeni i zločini nad djecom Sarajeva u opsadi. Drugi dio rezultata istraživanja biće objavljen u naučnoj studiji dva pod istoimenim naslovom. Tako će podaci iz te dvije naučne studije činiti jednu sintetičku cjelinu o zločinima nad djecom Sarajeva u opsadi, uključujući i ukupni broj ubijene djece.

Naučna istraživanja ovog problema i predmeta istraživanja su vrlo suptilna u zahtijevaju strogu primjenu ideje, koncepta i metoda istraživanja, odnosno naučne metodologije.

Ne samo ovo, nego i druga istraživanja zločina protiv čovječnosti i međunarodnog prava, koja se realizuju u okviru nauke o genocidu, jer problemi i predmeti istraživanja su određeni zločini, teška kršenja međunarodnog humanitarnog prava, njihovi dijelovi, aspekti i odredbe i ona (sva takva istraživanja) od istraživača zahtijevaju poznavanja teorija, problema i predmeta – teorijskog koncepta, metodologije i metoda istraživanja, odgovarajuće istraživačko iskustvo u predmetnoj nauci, ali i – ovo posebno želim da naglasim – etiku i odgovornost istraživača.

Zašto ovo naglašavam u posljednjem iskazu? Nažalost, zbog činjenice ne malog broja kvazi istraživanja i kvazi istraživača, čiji se rezultati koriste isključivo u dnevno-političke i političke svrhe, pri čemu oni kao takvi predstavljaju najgrublje falsifikate i povrede dostojanstva i pijeteta žrtava genocida. Ukoliko se “ljudi“ mogu organizirati u vršenju zločina protiv čovječnosti i međunarodnog prava, uključujući i genocid, zar se mi, kao istraživači, koje odlikuje svijest, savjest i razum, ne možemo organizirati u traganju u istraživanju, kojim dolazimo do konačne istine, koju kao najubojitije oružje treba koristiti protiv pomračenih i mračnih umova, kojima ništa nije sveto, pa ni taj običan čovjek.

*
*   *

U ulozi promotora želim da ukažem na nekoliko bitnih aspekata predmetnih rezultata istraživanja u ovoj studiji:

- prvi nedvosmisleno dokazuje i potvrđuje postojanje planskih, organiziranih, sistematskih, ciljanih i s namjerom izvršenih zločina protiv čovječnosti i međunarodnog prava nad civilima i civilnim stanovništvom i civilnim objektima, uključujući i zločin genocida, iza kojih je stajala država Savezna Republika Jugoslavija (Srbija i Crna Gora), čime je teorijski i praktično potvrđena teza brojnih istraživača holokausta i genocida da nema genocida bez države, odnosno genocid jeste jednako država – matematički iskazano. Nesumnjivo se radi o pojavi koju nejneposrednije proizvodi i iza koje stoji najmoćniji

politički subjekt – država (u ovom slučaju Savezna Republika Jugoslavija), koja planira, priprema, organizuje i usmjerava izvršenje genocida.

Savezna Republika Jugoslavija je, u skladu sa srpskom nacionalističkom ideologijom, politikom i praksom formiranja velike srpske države, koja, nažalost, traje dva puna stoljeća i na čijim je osnovama i na kraju XX stoljeća vođen osvajački rat protiv Republike Hrvatske, Republike Bosne i Hercegovine i Kosova i izvršeni brojni oblici zločina protiv čovječnosti i međunarodnog prava, uključujući i genocid nad Bošnjacima, držeći Sarajevo u opsadi, s dominantnih položaja na brdima oko Grada, sprovodila smišljenu, koordiniranu, dugotrajnu, rasprostranjenu, sistematsku, snažnu, neselektivnu, prekomjernu i nesrazmjernu kampanju granatiranja civila i civilnog stanovništva i civilnih područja Sarajeva kao i (kampanju) snajperskog djelovanja po civilima, od čega je ubijeno i ranjeno na hiljade civila svih starosnih dobi i oba spola, uključujući i djecu;

- visoki oficiri Jugoslovenske narodne armije/Vojske Jugoslavije naređivali su napade (gađanje) na civile i civilno stanovništvo i civilne objekte;

- postojala je strategija uzimanja civila i civilnog stanovništva za metu – civili i civilno stanovništvo su bili meta najmernog napada zbog pripadnosti određenoj nacionalnoj, etničkoj i vjerskoj grupi kao takvoj;

- postojala je strategija (namjernog) ubijanja i ranjavanja civila i civilnog stanovništva, uključujući i djecu, te razaranja i uništavanja civilnih objekata;

- na području Sarajeva u opsadi, koji je bio 1.479 dana pod barbarskom opsadom, je izvršen zločin genocida i drugi oblici zločina protiv čovječnosti i međunarodnog prava. A Sarajevo je bilo jedna od šest sigurnih zona UN-a. Koliko je i ta zona bila sigurna govori i ova naučna studija.

Svjedoci smo kako se danas u nauci i politici vode, pored ostalog, brojne rasprave o entitetu Republika Srpska, posebno načinu nastanka i formiranja, legalizaciji u Dejtonu i, s tim u vezi, davanje nagrade zločincima za izvršeni genocid, te opstanku i opstojnosti tog entiteta. Ukazujući na te i slične rasprave, a imajući u vidu i genocid koji je izvršen u Sarajevu u opsadi, kao i na svim ostalim teritorijama i gradovima i opsadi, bez obzira o kojem agresoru je riječ, potrebno je, onima koji strahuju za opstanak entiteta Republike Srpske, prilikom ove promocije i to u Beogradu, reći da o tome ne treba da brinu, pošto su temelji Republike Srpske, po srpskom Gebelsu, Dobrici Ćosiću, “**države RS**“, “**prve srpske države preko Drine**“, toliko čvrsti, jer taj entitet leži i na kostima ubijene djece Sarajeva u opsadi.